

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: DECEMBER – 2024
FIRST SEMESTER

Subject: Rural Studies (SC-104)

Date: 30/12/2024

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt any **Five** questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** Define the rural sociology. Explain the characteristics of the rural society. (20)
- Q. 2)** Elaborate the role of caste in the agrarian social structure (20)
- Q. 3)** Write A. R. Desai's theoretical approach to rural studies (20)
- Q. 4)** Explain the agrarian and peasant social structure in India. (20)
- Q. 5)** Prepare a note on commercialization of agriculture after globalization. (20)
- Q. 6)** Write in details on the socio-economic problems of landless laborers. (20)
- Q. 7)** Critically evaluate the contemporary issues of peasant society in India (20)
- Q. 8)** Explain the social and structural changes in rural areas in the post-independence period. (20)
- Q. 9)** Discuss the role of gender in agrarian social structure of India. (20)
- Q.10) Write Short notes. (Any Two) (20)**
- a) Green Revolution
- b) Tribal Communities
- c) Write a short note on Marxist 's mode of production .
- d) Globalization

मराठी रूपांतर

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.

- प्र. १)** ग्रामीण समाजशास्त्राची व्याख्या करा . ग्रामीण समाजाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा (२०)
- प्र. २)** कृषीप्रधान समाजरचनेतील जातीची भूमिका स्पष्ट करा (२०)
- प्र. ३)** ए आर देसाई यांचा ग्रामीण अभ्यासाचा सैद्धांतिक दृष्टीकोन सांगा (२०)
- प्र. ४)** भारतातील कृषक आणि शेतकी समाजाची संरचना स्पष्ट करा (२०)
- प्र. ५)** कृषीचे जागतिकीकरणानंतर झालेले व्यापारीकरण यावर टिपण तयार करा (२०)
- प्र. ६)** भूमिहीन मजुरांच्या सामाजिक - आर्थिक समस्यांची तपशीलवार मांडणी करा (२०)
- प्र. ७)** भारतातील कृषक समाजातील समकालीन प्रश्नांचे चिकित्सक मूल्यमापन करा (२०)
- प्र. ८)** स्वातंत्र्योत्तर काळात ग्रामीण भागातील सामाजिक व संरचनात्मक बदल स्पष्ट करा (२०)
- प्र. ९)** भारताच्या कृषी सामाजिक रचनेत लिंगभावाच्या भूमिकेची चर्चा करा (२०)
- प्र. १०) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (२०)**
- अ) हरितक्रांती
- ब) आदिवासी समाज
- क) मार्क्सवादी उत्पादन पद्धतीवर एक छोटी टीप लिहा
- ड) जागतिकीकरण